

فارسی تکمیلی پایه نهم

درس نهم: راز موفقیت

اندیشیدنی صفحه ۹۰

* ز دانش در بی نیازی بجوی / و گر چند از او سختی آید به روی

* نگردد دلش سیر از آموختن / به اندیشگان مغز را سوختن

در صفحه ی ۶۶ وزارتتی نوشته است: «هیچ چیز مانند درس و بحث به روح ناآرام او آرامش نمی داد. روزها می گذشت و هر روز، درخت وجود نصیرالدین پربارتر می شد؛ اما هر چه می آموخت؛ عشق و علاقه اش به دانش اندوزی بیشتر می شد».

در صفحه ۷۰ وزارتتی نوشته است: «اطلبوا العلم من المهد الی اللحد» (زگهواره تا گور دانش بجوی).

دانستنی صفحه ۹۰ به فیلم توضیحات مراجعه شود.

جستنی صفحه ۹۱

آ ← ا	ای ← اِ	او ← اُ
سپاهبد - سپهبد	جاویدان - جاودان	شکوفتن - شکفتن
دهان - دهن	زینهار - زینهار	هوشیار - هُشیار
دامان - دامن	بلی - بله	بوستان - بُستان
مصراع - مصرع	میهمان - میهمان	هوشدار - هُشدار
راهگذر - رهگذر		
پیغامبر - پیغمبر		
کاهکشان - گهکشان		
ماهوش - مهوش		
تباهکار - تبهکار		
سلاحشور - سلحشور		
بازارگان - بازرگان		

اندیشیدنی صفحه ۹۲

۱. پیراهان ← پیراهن ← پیراهن: جامه‌ی نیم تنه‌ای که مردان زیر لباس می پوشند. جامه‌ی نازک.

۲. آگاهی: شناخت آگاهی: اعلامیه، اطلاعیه

راهرو: دالان، سرسرا رهرو: رونده‌ی راه، مسافر، سالک و عارف

۳. اوستا – اُستا: کسی که در شغل یا حرفه‌ی مهارت داشته باشد.

اُستاد: معلم، آموزگار، مدرس دانشگاه

۴. بیرون ← برون ← برون: مخالف درون

ظاهراً به خاطر هم‌خوانی با مصوت /او/ پس از صامت /ر/ مصوت /أ/ به ابتدای واژه منتقل شده و به صورت «بُرون» درآمده است.

اندیشیدنی صفحه ۹۳

میاسای از آموختن یک زمان / ز دانش میفگن دل اندر گمان «فردوسی»

فردوسی در این بیت سفارش می کند: حتی لحظه‌ای هم از آموختن دست برداریم و در یادگیری دانش تردید نکنیم؛ همچنین در متن درس می بینیم که ابوریحان بیرونی نیز تا پایان عمر و حتی در هنگام مرگ به توصیه‌ی پیامبر اکرم(ص) عمل نمود و به دنبال یافتن پاسخ پرسش خود بود. (زگهواره تا گور دانش بجوی.)

خواندنی صفحه ۹۴ این متن نشان می دهد که ابوریحان بیرونی، شخصیتی بسیار دقیق و علمی داشته و برای آزمایش باورهای علمی خود و دیگران بسیار کوشیده و در این راه، روش های بسیار دقیق علمی را به کار گرفته است؛ در کتاب وزارتت نیز بیان می کند که ابوریحان بیرونی حتی در آخرین لحظات عمر هم به دنبال یافتن پاسخ پرسش های خود بود.

دانستنی صفحه ۹۵ به فیلم توضیحات مراجعه شود.

جستنی صفحه ۹۵

۱. در جمله های پایین، اضافه ی نشانه را پیدا کنید.

* **فریاد اعتراض:** فریادی به نشانه ی اعتراض (اضافه ی اقترانی یا نشانه)

* **خط بطلان:** خطی به نشانه ی باطل بودن (اضافه ی اقترانی یا نشانه)

* **سر غفلت:** سری به نشانه ی غافل بودن (اضافه ی اقترانی یا نشانه)

* **کلاه مهی:** کلاهی به نشانه ی پادشاه بودن (اضافه ی اقترانی یا نشانه)

* **دست طمع:** دستی به نشانه ی طمع (اضافه ی اقترانی یا نشانه)

۲. در متن درس هشتم (همزیستی با مام میهن) یک اضافه ی نشانه پیدا کنید.

دست ستم به سوی این مهرآشیان وطن دراز کرده اند. صفحه ی ۵۹ وزارتت **دست ستم:** دستی به نشانه ی ستم (اضافه ی نشانه یا اقترانی)

نوشتنی صفحه ۹۶

۱. * زمین به دور خورشید **می گردد.** (مضارع اخباری ← در معنای ماضی نقلی)

* **آمدم!** (در پاسخ کسی که در می زند). (ماضی ساده ← در معنای مضارع)

* فردوسی در روزگار سامانیان شاهنامه را **می سراید.** (مضارع اخباری ← در معنای ماضی)

* برنامه ام را **نمی دانم؛** شاید فردا شب به مهمانی **رفتیم.** (نمی دانم: مضارع اخباری ← در معنای مضارع، رفتیم: ماضی ساده ← در معنای آینده)

۲. در جمله های پایین، همه ی افعال مشخص شده، زمان ماضی نقلی دارند؛ اما کاربرد آن ها متفاوت است.

در معنای زمان گذشته (ماضی)	در معنای زمان حال (مضارع)
من همه ی تکلیف هایم را نوشته ام. بچه ها ناهارشان را خورده اند.	نوزاد در گهواره خوابیده است. ما دم در منتظران ایستاده ایم.